

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/147/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119211426
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119211426.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: M. H., J.. XX.XX.XXXX, G. S. X, XXX XX K., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 2, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 792,06 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 200,- € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 1.7.2019 domáha voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 886,13 eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 32Csp/66/2018 zo dňa 10.10.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/5/2015, zo dňa 7.5.2019, bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný. Žalobou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť II. a III. výroku dňa 23.11.2018 a v I. a IV. výroku dňa 21.5.2019.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

25. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s dobrými mravmi, t.j. pravidlami morálneho charakteru, ktoré sú všeobecne platné a uznávané v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Odo/1022/2004, sp. zn. 21Cdo/1484/2004). Je pravdou, že nebankový subjekt pri poskytovaní úverov podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku, avšak dohodnutá výška úrokov musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého až úžerného úroku. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 70,01 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi a preto je zmluva v tejto časti v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

26. Z týchto dôvodov súd považuje dohodu o ročnej úrokovej sadzbe za poskytnutý úver za absolútne neplatnú dohodu, a to podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa takto absolútne neplatne dojednaným právam neposkytuje právna ochrana, pretože by to bolo v rozpore so zákonom. Výška ročnej úrokovej sadzby v danom prípade viacnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za spotrebné úvery poskytnuté bankami v čase uzatvorenia zmluvy, nakoľko táto bola vo výške 11,16 % ročne, a preto je neplatná aj podľa ustanovenia § 53 odsek 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.5.2014. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Vzhľadom na judikát

Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/26/2011 ide o absolútnu neplatnosť dohody o úrokoch, tieto sú neplatné v celom rozsahu a nie je možné ich teda modifikovať.

27. Vzhľadom na to, že súd považoval dohodu o úrokoch za neplatne dojednanú vzniklo veriteľovi právo iba na vrátenie požičanej sumy. Vzhľadom na vyslovený záver súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 886,13 eura, ktoré predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú žalobca žalovanému uhradil (2 170,38 eura) a sumou poskytnutého úveru (1 284,25 eura).

44. Súd vidí neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v bode 8, článok 8.1 a 8.4 zmluvy o revolvingovom úvere nie v samotnom predmete tohto dojednaní a jeho cene, ale v okolnostiach aplikácie tohto ustanovenia. Je zrejmé, že táto zmluvná podmienka platí aj v prípade, ak počas zmluvného vzťahu nedôjde zo strany dlžníka k požiadavke o vykonanie odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru. To znamená, že v konečnom dôsledku môže nastať situácia, že dlžník poskytne plnenie bez toho, aby dostal za to protiplnenie. Súd považuje za samozrejmé, že v spoločnosti založenej na trhovej ekonomike je vyžadovanie plnenia bez reálneho poskytnutia protiplnenia minimálne rozporné s dobrými mravmi. Súd takúto dohodu o poskytnutí služby napriek deklarácii, že jej podpisom nie je podmienený podpis úverovej zmluvy, považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku sofistikovane umiestnenú do zmluvy samotnej. Ide podľa názoru súdu o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné ako znížiť sumu úveru vyplácanú dlžníkovi nachádzaním spôsobu neoprávneného obohacovania sa spôsobom navonok neutrálnym. Takýto postup súd v žiadnom prípade s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany nemôže aprobovať. Túto podmienku by súd aproboval v prípade, ak by platba za odklad splátok mala prebehnúť až potom, ako k samotnému odkladu splátok dôjde. V takomto prípade by bola naplnená premisa, že za plnenie spotrebiteľa, teda dlžníka, bolo reálne poskytnuté plnenie veriteľa, teda dodávateľa.

45. Pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné si uvedomiť, že žalovaný žalobcovi strhol z úveru sumu 215,75 eura ako poplatok za to, že ak by snáď niekedy v budúcnosti žiadal o odklad splátok, aj to až pri splnení ďalších podmienok (stanovenej doby práceneschopnosti alebo skončenie pracovného pomeru) povolí jej odklad, ale maximálne troch splátok a to všetko za uvedený poplatok. Zmluvné dojednanie nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ho aktivovať, ale je formulované tak, že službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí poplatok vo výške 215,75 eura, čo je viac ako 16 % z úveru. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto súd považoval za dôvodne tejto žalobe vyhovieť.“

Ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv. Svoje práva musel brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže ako spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza právnej normy (§ 3 zák. č. 250/2007 Z.z.). Finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 886,13 eur, čo zodpovedá sume, o ktorú sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že z formulácie ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy úvaha o vzniku nároku na finančné zadosťučinenie. Ako však uvádza v rozsudku, sp. zn. 14Co91/2012, Krajský súd v Prešove, s ohľadom na jeho (pozn. § 3 ods. 5 uvedeného zákona) neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Podľa tohto ustanovenia sa vyžaduje: a) úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, b) zodpovednosť za porušenie práva alebo povinnosti takto ustanovenej zákonom. Zo žalobcom opísaných skutočností v podanej žalobe a z citácie označeného rozhodnutia sp.zn. 32Csp/66/2018 vyplýva, že rozhodnutie bolo vydané aj na základe všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a nie z výhradne dôvodu preukázaného porušenie práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Z podanej žaloby nevyplýva ani preukázanie podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.. Žalobca ani neoznačil a ani nekonkretizoval, porušenie ktorého práva alebo povinnosti mu zakladá nárok, ktorý si uplatňuje podanou žalobou. Ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za akékoľvek úspešné uplatnenie akéhokoľvek práva, potom zakotvil by to priamo (za porušenie), a neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne (účelne) domáhal jeho ochrany na súde. Účelom uvedeného ustanovenia totiž bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké

jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní), primerané zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní. V rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 12Co/3/2015 sa uvádza, že primerané finančné zadosťučinenie sa má chápať ako odmena spotrebiteľovi za to, že sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom. Uvedeným konštatovaním sa vymedzuje, že účel primeraného finančného zadosťučinenia súvisí s iniciovaním vlastného postupu k ochrane svojich práv. Zadosťučinenie“ je chápané ako forma náhrady ujmy v nemajetkovej oblasti. Právny poriadok pozná takúto formu náhrady či odškodnenia v rôznych prípadoch a situáciách. Pre porovnanie je možné poukázať na to, že žalobcom požadovaná suma napríklad dosahuje sumu bolestného v prípade niektorých stredne ťažkých úrazov či poškodení zdravia (porov. príloha k zákonu č. 437/2004 Z.z., ak zohľadníme hodnotu jedného bodu napr. v roku 2014 (rok uzavretia zmluvy) v sume 16,48 eur). Žalobná požiadavka je z tohto pohľadu zjavne neprimeraná, čo je možné usudzovať aj bez toho, aby bolo potrebné či účelné vymenúvať prípady poškodenia zdravia zodpovedajúcich 53 bodom, v prípadoch ktorých bolo možné priznať náhradu cca. 886 eur. Týmto prímerom poukazujeme na to, že požiadavka žalobcu, ak by bolo oprávnená, je zjavne neprimeranou.

3. Súd vykonal dokazovanie listinami, a to rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/66/2018, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/5/2019, doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4. Okresný súd Prešov rozsudkom 10.10.2018, č.k. 32Csp/66/2018-74, zaviazal žalovaného vydať žalobcovi sumu vo výške 886,13 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.4.2018 do zaplataenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia, nakoľko poskytnutý úver bol bezúročný a bez poplatkov. Súd zároveň určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300067343 zo dňa 25.2.2014 v čl. 8, bod 8.1. a bod 8.4 je neprijateľná.

5. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 7.5.2019, č.k. 3Cp/5/2019-116, predmetný rozsudok v časti vydania bezdôvodného obohatenia potvrdil.

6. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

7. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

8. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

9. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 9.6.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

12. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

13. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 32Csp/66/2018, v dôsledku čoho bol žalovaný zaviazaný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie a zároveň bola vyhlásená niektorá zmluvná podmienka týkajúca sa predmetného úveru za neprijateľnú. Súd má teda za to, že pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

14. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadostučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadostučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadostučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 200,- eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadostučinenia (keďže morálnym zadostučinením bol aj rozsudok sp. zn. 32Csp/66/2018 a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia zamietol.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.